

1. IDENTIFIKACIJA SNOVI/PRIPRAVKA IN DRUŽBE/PODJETJA ***Identifikacija snovi ali pripravka:** IBITOL, IBITOL E-5, IBITOL PRO**Uporaba snovi/ pripravka:** Hladni bitumenski osnovni premaz za pripravo površin, kjer se bo vgrajevala bitumenska hidroizolacija.**Opredelitev družbe/podjetja :** FRAGMAT TIM, Tovarna izolacijskega materiala d.d.Spodnja Rečica 77
3270 Laško Slovenija
Tel: + 386 (0)3 73 44 500
Fax: + 386 (0)3 73 44 618**Telefon za klic v sili :** FRAGMAT TIM d.d. Tel: + 386 (0)3 73 44 500**2. UGOTOVITEV O NEVARNIH LASTNOSTIH *****Na zdravje ljudi:** Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč. Draži kožo. Pri uporabi lahko pri povišani temperaturi tvori vnetljivo/eksplozivno zmes hlapi-zrak. Nevarnost elektrostatičnega naboja. Ponavljajoča izpostavljenost lahko povzroči nastanek suhe ali razpokane kože. Hlapi lahko povzročijo zaspanost in omotico.**Na okolje:** Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.**Fizikalno kemijske nevarnosti:** Vnetljivo .**3. SESTAVA/INFORMACIJE O SESTAVINAH *****Kemijska sestava :** Mešanica ogljikovodikov.**Carinska nomenklatura :** 2715 00 100**Zdravju in okolju nevarne sestavine:**

Sestava	Vsebnost (ut. %)	CAS število	EINECS število	Indeks številka	R stavki	Simbol
Bitumen	40 do 70	8052-42-4	232-490-9	/	/	/
Nafta (zemeljsko olje), težka razžvepljena z vodikom – White špirit	30 do 60	64742-82-1	265-185-4	649-330-00-2	10-38-51/53-65-67	X _n , N

* V snovi s številko CAS 64742-82-1 je vsebnost benzena (EC število 200-753-7) pod 0,1 utežni % .

4. UKREPI PRVE POMOČI ***Splošno :** Hlapi pripravka imajo narkotičen učinek ter dražijo membrano sluznice. Dolgotrajna izpostavljenost lahko povzroči izgubo zavesti in tudi smrt. Topilo se absorbira skozi kožo, vendar nima akutnih, trenutnih učinkov. V visoki koncentraciji lahko povzročijo draženje oči in sluznice. V primeru suma zastrupitve je potrebno ponesrečencu priskrbeti zdravniško pomoč. Zdravniku je potrebno pokazati ta varnostni list.**Vdihovanje :** Ponesrečenca je potrebno prenesti na sveži zrak, če je potrebno izvajati umetno dihanje. Poklicati je potrebno zdravniško pomoč.**Stik s kožo :** Kontaminirane dele je potrebno temeljito oprati z veliko vode in milom. Če se pojavi draženje je potrebno poiskati medicinsko pomoč.**Stik z očmi :** Pri kontaktu oči s produktom je potrebno oči spirati z vodo cca. 10- 15 minut. Če draženje ne poneha je potrebno poiskati okulista.**Zaužitje :** V primeru zaužitja ne izzvati bruhanja. Poklicati zdravnika.

5. UKREPI OB POŽARU

Nevarni produkti razgradnje: gost črn dim, CO, CO₂ in saje.

Zaščitna oprema: pri požarih večjih razsežnosti in notranjih požarih je obvezna uporaba izolirnih dihalnih aparatov in zaščitnih oblek. Uporabljati neiskreče materiale, ki ne proizvajajo elektrostatskega naboja.

Posebne nevarnosti požara in eksplozije: brizganje tekočega pripravka, hlapci tvorijo z zrakom eksplozivno mešanico hlapov, ki je težja od zraka.

Primerna sredstva za gašenje: suha gasilna sredstva, gasilni prah, lahka gasilna pena in vodna megla.

Neprimerna sredstva za gašenje: poln vodni curek.

6. UKREPI OB NEZGODNIH IZPUSTIH

Zaščita ljudi: Odstranimo vse viře, ki bi lahko povzročili vžig. Evakuiramo in prezračujemo mesto razlivanja. Opozoriti vse, ki se nahajajo v bližini izpusta na nevarnost vdihavanja hlapov in nevarnost požara. Pri odstranjevanju uporabljamo popolno zaščitno obleko (pogl. 8).

Zaščita okolja: Pripravku preprečimo iztok v vodo, kanalizacijo in v podtalnico. Preprečiti širjenje hlapov po zraku.

Čiščenje: Kontaminirano površino potresemo z zemljo ali s kakšnim drugim primernim absorpcijskim sredstvom.. Material, ki smo ga odstranili shranimo v kontejnerje v dobro prezračevanih prostorih in ga odstranimo s postopkom opisanim v pogl. 13.

7. RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE *

Ravnanje : Pri ravnanju z izdelkom je potrebno uporabljati zaščitno opremo, kot je opisano v točki 8.tega varnostnega lista. Pitje izdelka je prepovedano. Kajenje je prepovedano. Preprečiti je potrebno vdihovanje hlapov.

Skladiščenje : Material moramo skladiščiti na suhem in hladnem prostoru, v skladiščih, ki preprečujejo kontaminacijo. Proizvod ne sme biti v območjih kjer lahko pride do iskrenja (statična elektrika) in v stik z odprtim plamenom.

Posebni načini uporabe : Izdelek uporabiti v skladu z navodilom navedenim na etiketi izdelka.

8. NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI/OSEBNA ZAŠČITA *

Tehnični ukrepi: Zagotoviti je potrebno dobro prezračevanje, ki bo zagotavljalo, da ne presehamo predpisanih mejnih vrednosti izpostavljanja – v primeru da je le-ta presežena je potrebno zaščititi dihala z uporabo dihalnega aparata. Izogibati se, da bi prišel proizvod v kontakt s kožo in očmi. Tla skladišča morajo biti odporna na topila. Uporabljati je potrebno ozemljene aparate.

Mejna 8-urna izpostavljenost v atmosferi delovnega mesta po Pravilniku o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS 100/01 in 39/05): Aromatski ogljikovodiki, skupina 2; CAS 64742-82-1 MV= 500 mg/m³; 100 ml/m³; KTV 4

Zaščita dihal : Izogibati se vdihavanja hlapov. Nositi zaščitno masko za višje koncentracije (nad MDK), oz. dolgotrajnejšo izpostavo: filter tip A za pline/hlape organskih snovi.

Varovanje rok : Zaščitne rokavice iz nitrilne gume.

Varovanje oči : Očala s stransko zaščito ali ščitnik obraza.

Varovanje kože: V normalnih pogojih topla obleka in obutev iz gume. V primeru nevarnosti od politja, obleka za zaščito od tekočih kemikalij (viton, PVC, himex).

Higienski ukrepi: Izogibati se ponavljajočemu se kontaktu s kožo. Delovno obleko oprati pogosteje kot običajno.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

Splošne informacije:

Izgled : viskozna tekočina

Barva : črna

Vonj : vonj po bitumnu in nafti

Pomembne informacije o zdravju, varnosti in okolju:

pH : ni pomemben (se ne uporablja)

Vrelišče : od 140°C do 210°C

Plamenišče : od 30°C do 45°C

Suhi ostanek : od 40 do 70 %.

Hlapno v volumskih % : od 30 do 60 %

Topnost v vodi : se ne topi

Relativna gostota pri 20°C: 0,80 do 0,90 kg/m³

Vnetljivost : vnetljiv

Eksplozivne lastnosti : pare izdelka z zrakom so eksplozivne

Oksidativne lastnosti : /

Parni tlak : /

Porazdelitveni koeficient: /

Viskoznost: /

Parna gostota : /

Hitrost izparevanja : /

Druge informacije: se ne meša z vodo

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

Pogoji, ki se jim je treba izogniti : Odstraniti vse izvore vžiga, toplote in odprt plamen. Segrevanje povzroči povečevanje tlaka.

Materiali, ki se jim je treba izogniti : Oksidanti, močne kisline in lugi.

Nevarni razpadli proizvodi : Produkti so CO, CO₂, NO_x mešani ogljikovodiki.

11. TOKSIKOLOŠKE INFORMACIJE

Izdelek ni bil posebno testiran. Njegova škodljivost se lahko oceni na osnovi posameznih komponent. Vsebuje manj kot 0,1% karcinogenih snovi.

Toksikološke informacije o sestavinah : Toksikološka razvrstitev sestavin se ugotavlja po konvencionalni metodi na osnovi toksikoloških lastnosti posameznih sestavin v izdelku.

Na osnovi izkušenj in obstoječih informacij - pri strokovni uporabi - niso poznani zdravju škodljivi učinki.

Akutni učinki :

1) Nafta (zemeljsko olje), težka razžvepljena z vodikom – White špirit

po zaužitju: zaužitje nad 40 g pripravka lahko pri odraslem človeku povzroči smrt. Če pripravek zaide v pljuča (med požiranjem ali bruhanjem), lahko povzroči poškodbe pljuč . Učinki so lahko: nezavest, krči, slinjenje, bruhanje, nenadna izguba zavesti, ...

na oči: Primarno draženje oči – zajec: pri neponavljajoči aplikaciji pri 100 mg minimalno draženje očesne sluznice.

na kožo: Akutna dermalna toksičnost: podgane netoksično pri koncentraciji 5000 mg/kg kožno vnetje, suha, pordela koža .

pri inhalaciji: Hlapi bencina visokih koncentracij v neprezračevanih prostorih lahko povzročijo draženje dihalnih poti, glavobol, slabost, bruhanje, nezavest in zadušitev.

koncentracije, ki presegajo 35 g/m³ lahko povzročijo smrt po 5 ali 10 minutah.

Alergenost: ni podatkov

Rakotvornost: ni podatkov

Mutagenost: Test mutagenosti na Salmonello tyhimurium (Ames test): nima mutagenih lastnosti

Strupenost za razmnoževanje: ni podatkov

2) Bitumen**Po zaužitju:** LD 50 oralna (podgana): > 5g/kg .**Na oči:/****Na kožo:** LD 50 dermalna (zajec): > 5g/kg .**Pri inhalaciji:** LD 50 inhalacijska: > 5mg/l/4h , nevarnost vodikovega sulfida pri visokih temperaturah Sposobnost zaznavanja H₂S je pri človeku v začetku zelo velika, vendar se s časom izpostavljenosti hitro zmanjšuje – hitro prenehanje močnega smradu po gnilih jajcih.**Alergenost, rakotvornost, mutagenost:** ni podatkov**Strupenost za razmnoževanje:** ni podatkov**12. EKOLOŠKE INFORMACIJE *****Mobilnost :** Izdelek se ne meša z vodo. Na vodni površini tvori kompaktno plast, ki preprečuje dostop kisika v vodo. To lahko povzroči zadušitev vodnih živali.**Ekotoksičnost :** Izdelek je okolju nevaren, ker lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje. Preprečiti dostop produkta v kanale in vodna zajetja.**Ekotoksikološke informacije o sestavinah:****1) Nafta (zemeljsko olje), težka razžvepljena z vodikom – White špirit****Mobilnost:** Tekoče pri normalnih pogojih. Lažje od vode: Hlapno tudi pri normalnih temperaturah okolice.**Obstojnost in razgradljivost:** Lahko hlapen.**Zmožnost kopičenja v organizmih:** Ni podatkov.**Drugi neugodni učinki:** Na vodni površini tvori plast, ki preprečuje dostop kisika v vodo in tako povzroča škodljive učinke na vodno floro in favno.**2) Bitumen****Mobilnost:** V trdnem agregatnem stanju se ne meša z vodo.**Obstojnost in razgradljivost:** /**Zmožnost kopičenja v organizmih:** Ni podatkov.**Ekotoksičnost:**Kemijska poraba kisika; KPK = 3090 mg O₂/g

Toksičnost za vodne organizme: LC 50/96h = 10-100 mg/l

Učinki na atmosfero: nobena od komponent ni škodljiva za ozonsko plast

LC 50/96 postrv > 1000 mg/l

Žveplo: pod 3 %

Drugi neugodni učinki: /**13. SMERNICE ZA ODSTRANJEVANJE ***

Material je razvrščen kot za sežig tvegan odpadki. Odstrani se lahko s sežigom pri pooblaščenih ustanovah za uničevanje naftnih odpadkov. Odpadki izdelka so razvrščeni:

odpadna očiščena embalaža: skupina 15 01 02 plastična embalaža, skupina 15 01 04 kovinska embalaža,**odpadna neočiščena embalaža:** skupina 15 01 10* embalaža, ki vsebuje ostanke nevarnih snovi ali je onesnažena z nevarnimi snovmi,**odpadki čistega izdelka:** skupina 08 04 09* odpadna lepila in tesnilne mase, ki vsebujejo organska topila in druge nevarne snovi.

Razvrstitev je izvedena v skladu s Pravilnikom o spremembah in dopolnitvah pravilnika o ravnanju z odpadki (Ur.list RS, št.20/01 in 13/03 in dopolnila).

Z odpadnim izdelkom in odpadno embalažo pripravka je potrebno ravnati v skladu s Pravilnikom o ravnanju z odpadki (Ur. l. RS št.: 84/98, 45/00, 20/01, 13/03, 41/2004-ZVO-1) in Uredbo o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo (Ur. l. RS št.: 84/06, 106/06, 110/07).

14. INFORMACIJE O TRANSPORTU *

ADR / RID

Razred: 3

Embalažna skupina: III

Številka nevarnosti: 30

UN številka: 1300 TERPENTINOV NADOMESTEK, RAZTOPINA

Zakon o prevozu nevarnega blaga (Ur.list RS, št.33/06 in dopolnila) in ADR predpisi (Ur.list RS, št.09/03, 09/05 in 09/07 in dopolnila).

15. ZAKONSKO PREDPISANE INFORMACIJE *Razvrstitev nevarnosti: **X_n – zdravju škodljivo ; N – okolju nevarno**

Vsebuje: Nafta (zemeljsko olje), težka razžvepljena z vodikom – White špirit

R stavki : R10 Vnetljivo.
R38 Draži kožo.
R65 Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč.
R51/53 Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
R67 Hlapi lahko povzročijo zaspanost in omotico.

S stavki : S2 Hraniti izven dosega otrok.
S24/25 Preprečiti stik s kožo in očmi.
S46 Če pride do zaužitja, takoj poiskati zdravniško pomoč in pokazati embalažo ali etiketo.
S36/37 Nositi primerno zaščitno obleko in zaščitne rokavice.

Izdelek je razvrščen v skladu z Zakonom o kemikalijah (Ur.list RS št.110/03 in 15/08 in dopolnila), Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi (Ur.list RS, št.35/05, 54/07 in dopolnila) in Pravilnikom o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov . (Ur.list RS, št.67/05, 137/06 in dopolnila). Upoštevanji direktivi EEC 67/548 in 1999/45/EC z dopolnili.

16. DRUGE INFORMACIJE

Dokument vsebuje pomembne informacije na področju skladiščenja, rokovanja in uporabe omenjenega izdelka.

Varnostni list je izdelan v skladu z Uredbo REACH 1907/2006 (Uradni list EU št. L 136/2007).

R stavki iz 2.točke: R10 Vnetljivo.
R38 Draži kožo.
R65 Zdravju škodljivo: pri zaužitju lahko povzroči poškodbo pljuč.
R51/53 Strupeno za vodne organizme: lahko povzroči dolgotrajne škodljive učinke na vodno okolje.
R67 Hlapi lahko povzročijo zaspanost in omotico.

Spremembe v tem varnostnem listu glede na predhodno verzijo: točke 1, 2, 3, 4, 7, 8, 11, 12, 13, 14, 15 in 16.

Datum prve izdaje VL: 23.05.2000; datum predhodne izdaje: 01.03.2007.

Viri: Varnostni list dobaviteljev za topilo (20.01.2006 in 27.12.2003) in bitumen (27.12.2003).